

Austria

Austria, Republika Austrii (Österreich, Republik Österreich) - kraj położony w Europie środkowej, stanowi federację dziewięciu landów. Graniczy od zachodu ze Szwajcarią i Liechtensteinem, Włochami i Słowenią od południa, Węgrami i Słowacją od wschodu i Niemcami oraz Czechami od północy. Nie ma dostępu do morza. Stolicą kraju o ustroju federacyjnej demokracji parlamentarnej jest Wiedeń, językiem urzędowym niemiecki. Austria liczy ponad 8 mln 150 tys. ludności. Obowiązującą walutą jest euro.

Formy prawne prowadzenia działalności gospodarczej w Austrii

W świetle austriackiego prawa możliwe są następujące formy podejmowania samodzielnej działalności zarobkowej:

- jednoosobowa działalność gospodarcza, nazywana powszechnie Gewerbe
- spółki cywilne
- spółki handlowe: osobowe i kapitałowe
- spółdzielnia
- stowarzyszenie

Wybór formy prawnej dla samodzielnej działalności zarobkowej jest niezwykle ważny ze względu na przedmiot planowanej działalności, koszty założenia i funkcjonowania firmy oraz ze względu na obciążenia podatkowe. Zdecydowana większość zainteresowanych wybiera jednoosobowe przedsiębiorstwo (Gewerbe), gdzie właścicielem i ostatecznie odpowiedzialnym za działania przedsiębiorstwa jest jedna i ta sama osoba.

Zaletą tej formy prowadzenia działalności jest:

- łatwe, pozbawione praktycznie kosztów założenie firmy poprzez zgłoszenie i rozpoczęcie działalności
- niewymagany minimalny kapitał początkowy
- prosta księgowość: brak wymogu prowadzenia pełnej księgowości i sporządzenia bilansu w przypadku obrotów mniejszych niż 400.000 euro bądź 600.000 euro dla handlu detalicznego art. spożywczymi i towarami mieszanymi.

Samodzielną działalność gospodarczą lub handlową można prowadzić według regulacji zawartych w ustawie o działalności gospodarczej (Gewerbeordnung). Banki, ubezpieczenia, transport publiczny i koleje linowe działają według odrębnych przepisów.

Ustawa gospodarcza precyzuje 4 warunki niezbędne do prowadzenia samodzielnej działalności gospodarczej:

- posiadanie obywatelstwa austriackiego lub któregoś z krajów Unii Europejskiej
- niekaralność

Działalności gospodarczej w Austrii nie mogą prowadzić także osoby skazane na karę pieniężną wyższą od 726 euro ani osoby prawne, wobec których toczy się postępowanie upadłościowe. Dlatego do wniosku o rejestrację firmy należy dołączyć wyciąg z polskiego rejestru karnego o niekaralności

- pełnoletność
- posiadanie odpowiedniego miejsca lokalizacji działalności
Potwierdzeniem prowadzenia działalności gospodarczej jest jej zgłoszenie w odpowiednim urzędzie dzielnicowym i uzyskanie tzw. Gewerbeschein.

Ustawa wyróżnia 2 rodzaje działalności:

- działalność nie podlegająca żadnym ograniczeniom poza wyżej wymienionymi warunkami – ok. tysiąca różnego rodzaju zawodów; wykonuje ją ok. 90% wszystkich prowadzących samodzielną działalność (freie Gewerbe)
- działalność regulowaną (reglamentierte Gewerbe), gdzie wymagane są poświadczony kwalifikacje, tzw. Befähigungsnachweis dla 82 rodzajów działalności gospodarczej jak np. pośrednictwo pracy, biuro podróży, fotograf, w tym także działalność rzemieślnicza;

Na prowadzenie działalności reglamentowanej otrzymuje się z Federalnego Ministerstwa Gospodarki i Pracy odpowiednią decyzję.

Głównym aktem prawnym regulującym zasady zatrudnienia cudzoziemców w Austrii, a także podejmowania samodzielnej działalności zarobkowej przez obcokrajowców jest ustawa Auslaendergesetz. W nowelizacji ustawy z 2005r. zaostrzono przepisy uniemożliwiające obejście regulacji o potrzebie posiadania zezwolenia na pracę poprzez zakładanie jednoosobowych firm czy spółek osobowych. WW. nowelizacja ustawy wprowadziła zmianę definicji wykonywania pracy podobnej do stosunku pracy. Oznacza to, że od 1.1. 2006r. organa kontrolne mogą zakwestionować funkcjonowanie jednoosobowej firmy lub spółki osobowej, jeśli są one zależne tylko od jednego zleceniodawcy, wykonują jego polecenia i nie posiadają własnych narzędzi. Zmiana ta ma ukrócić proceder obchodzenia przepisów o posiadaniu zezwolenia na pracę. (praktykowany głównie przez obywateli nowych krajów członkowskich) W tym celu regionalny oddział Urzędu Pośrednictwa Pracy (Arbeitsmarktservice-AMS) na wniosek zainteresowanego wydaje w formie ustalenia (Feststellung) czy zachodzi zatrudnienie czy też prowadzenie działalności gospodarczej.

W celu prowadzenia samodzielnej działalności gospodarczej obywatele Unii Europejskiej na podstawie ustawy z dnia 16.08.2005r. o osiedlaniu się i pobycie cudzoziemców winni od 1.1. 2006 posiadać zaświadczenie meldunkowe (Anmeldebescheinigung), wystawione przez urząd landowy. Zaświadczenie meldunkowe nie jest tożsame z pozwoleniem na pobyt, tylko jak w innych krajach UE formą pewnej rejestracji. Niezależnie od zaświadczenia meldunkowego, każdy obywatel UE powinien w ciągu 3 dni od przyjazdu do Austrii dokonać zameldowania i otrzymać kartę meldunkową (Meldezettel).

Elementy konieczne przy rejestracji jednoosobowej firmy:

- biznesplan z ujęciem rozwoju firmy w ciągu najbliższych 5 lat
- wstępna umowa najmu mieszkania
- wstępna umowa najmu lokalu dla prowadzenia firmy
- zgłoszenie działalności (Gewerbeanmeldung) w magistracie
- zawiadomienie urzędu skarbowego

Przy rejestracji firmy wymagane są następujące dokumenty: akt urodzenia, akt zawarcia małżeństwa, dowód uprawniający do używania tytułu naukowego, kopia paszportu, zaświadczenie o zameldowaniu, wstępna umowa najmu, zaświadczenie z kraju pochodzenia o niekaralności. Dokumenty muszą być przetłumaczone na język niemiecki i uwierzytelnione. Opłata za złożenie wniosku rejestracyjnego wynosi 13 euro plus opłaty skarbowe

Wraz z rejestracją firma staje się automatycznie członkiem izby przemysłowo-handlowej. Roczna składka członkowska wynosi 120 euro. W przypadku podejmowania działalności regulowanej wymagany jest wniosek o ustalenie indywidualnej zdolności do prowadzenia takiej działalności.

W Austrii możliwa jest także rejestracja on-line (wzór wniosku

<https://link.help.gv.at/>

Zgłoszenie ubezpieczenia w analogicznym ZUS następuje automatycznie poprzez centralny rejestr osób prowadzących działalność gospodarczą. Obowiązek rejestracji w urzędzie skarbowym spoczywa na przedsiębiorcy. W ciągu 1 miesiąca od rozpoczęcia działalności przedsiębiorca musi powiadomić urząd o rodzaju działalności i siedzibie firmy.

Rejestrujący się przedsiębiorca nie jest objęty obowiązkiem wpisu do rejestru przedsiębiorstw (Firmenbuch). Obowiązek ten powstaje z chwilą przekroczenia obrotów netto 400 tys. euro.

Obok najprostszej formy prowadzenia działalności gospodarczej występują też bardziej złożone: spółka partnerska, komandytowa, jawna, z o.o., akcyjna

Na uwagę polskich przedsiębiorców zasługuje spółka cicha (Stille Gesellschaft). Spółka cicha powstaje, gdy podmiot gospodarczy uczestniczy poprzez własny wkład finansowy w innym przedsiębiorstwie. Zaangażowanie podmiotu nie jest ujawnione wobec osób trzecich. Wspólnik cichy uczestniczy wyłącznie w dochodach i stratach przedsiębiorstwa. Spółka cicha nie jest rejestrowana i nie wymaga od jej

uczestnika pozwolenia na pracę. Forma ta jednak nie daje możliwości samodzielnego zaistnienia na rynku austriackim.

Posiadając zezwolenie na pracę można w Austrii otworzyć biuro techniczne, spółkę prawa handlowego (sp. z o.o. – Gesellschaft mit beschränkter Haftung) lub spółkę akcyjną – Aktiengesellschaft, w których wolno obejmować do 100% udziałów.

Czas potrzebny na załatwienie wszystkich formalności to ok. 6 miesięcy.

Spółka z o. o. - Gesellschaft mit beschränkter Haftung

Podstawą prawną do jej założenia jest ustawa jeszcze z 1906 roku z późniejszymi nowelizacjami. Spółkę zakłada się na podstawie umowy między wspólnikami (min. 2) potwierdzonej notarialnie. Zostaje ona zarejestrowana we właściwym dla miejsca zamieszkania założycieli sądzie rejestrowym. Kapitał założycielski dla GmbH wynosi 35 000,- euro, co najmniej połowa z tej kwoty musi być wniesiona w gotówce, reszta aportem rzeczowym. Minimalna kwota udziału wynosi 70,- euro. Jeżeli liczba udziałowców przekracza 50 osób, spółka zatrudnia średnio 300 osób albo jej kapitał przekracza 70 tys euro zgromadzenie wspólników jest zobowiązane do powołania rady nadzorczej.

Wniosek o rejestrację spółki po sporządzeniu umowy powinien zawierać:

- dane dotyczące wspólników
- nazwę i siedzibę spółki
- przedmiotowy zakres działalności
- rodzaj i wartość wkładów do kapitału zakładowego
- wycenę wkładów niepieniężnych
- zasady odstępowania udziałów
- datę rozpoczęcia działalności

Całością spraw związanych z rejestracją spółki powinien się zająć prawnik. Koszty związane z założeniem spółki nie powinny przekroczyć 10 – 15% minimalnego kapitału zakładowego, okres załatwiania wszystkich formalności trwa ok. pół roku, ale dobry prawnik potrafi go skrócić do połowy.

Spółka akcyjna – Aktiengesellschaft

Spółka akcyjna posiada osobowość prawną, akcjonariusze nie odpowiadają osobiście za zobowiązania spółki, akcje są zbywalne. Organami spółki są: zarząd, walne zgromadzenie akcjonariuszy, rada nadzorcza i komisja rewizyjna.

Spółkę zakłada się na podstawie statutu, który zawiera:

- nazwę firmy i siedzib
- profil działalności
- wysokość kapitału zakładowego i wartość wkładów rzeczowych
- liczbę członków zarządu

Spółkę akcyjną należy zarejestrować w odpowiednim sądzie rejestrowym. W tym celu należy przedstawić odpowiednie dokumenty:

- statut
- dokumenty o przejęciu akcji przez założycieli
- dokumenty o wkładzie rzeczowym
- wyliczenie kosztów założenia firmy
- dokumenty o wybraniu zarządu i rady nadzorczej (co najmniej 3 osoby)
- dokumenty potwierdzające kwalifikacje założycieli
- zaświadczenie z banku potwierdzające wpłatę kapitału założycielskiego
- ocenę przebiegu działalności firmy z odpowiedniej izby handlowej

Koszty założenia spółki akcyjnej przy zatrudnieniu prawnika nie powinny przekraczać kwoty 8 – 10 tys. euro. Minimalny kapitał założycielski to 70 000,- euro, z czego wpłata gotówkowa musi stanowić min. 25% kapitału.

Oddział polskiej spółki

Warto pamiętać, że spółki z o.o. oraz akcyjne, mające siedzibę w Polsce, mogą otworzyć w Austrii także swój oddział. Nie ma on ani własnej osobowości prawnej, ani własnego kapitału zakładowego. Korzysta jednak ze zwolnienia od podatku od spółek w wysokości 1 proc., który byłby naliczany od kapitału przeznaczonego dla oddziału. Musi natomiast prowadzić odrębną księgowość.

Podatki

- podatek CIT – 34 % (minimalna kwota podatku od spółki z o.o. wynosi 1750 euro i dla spółki akcyjnej 3500 euro; (opodatkowaniu podlegają dywidendy – 25 %)
- podatek PIT – 0 – 50 % (podatek naliczany wg skali progresywnej, dochody do kwoty 3,6 tys. euro nie podlegają opodatkowaniu)
- podatek Vat – 20 %, stawka obniżona wynosi 10 %, stawka 0% ma zastosowanie w eksporcie towarów i usług oraz przy sprzedaży wewnątrz wspólnotowej

Nabywanie nieruchomości

Obywatele polscy mogą nabywać nieruchomości w Austrii. W tym zakresie, tak jak wszyscy obywatele państw członkowskich UE, podlegają takim samym zasadom jak obywatele austriaccy. To oznacza, że przed nabyciem działki przeznaczonej w planie zagospodarowania przestrzennego na cele rolne lub leśne muszą uzyskać zezwolenie od właściwego urzędu prowincji (tj. landu). Zezwolenie takie może być wydane, jeżeli będą spełnione warunki

polegające przede wszystkim na zapewnieniu właściwego użytkowania i ochrony takich gruntów.

Nie wymaga natomiast zezwolenia nabycie przez obywatela polskiego nieruchomości o innym przeznaczeniu.

Jednak przed faktycznym zakupem nieruchomości obywatel polski powinien wystąpić do właściwego urzędu prowincji (tj. landu) o wydanie tak zwanego negatywnego certyfikatu, potwierdzającego, że jako obywatel państwa członkowskiego UE nie musi uzyskać zezwolenia na nabycie nieruchomości.

Ważne adresy

Wydział Ekonomiczny i Wydział Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Wiedniu

Titigasse 15

A-1130 Wien

Tel. +431 877 73 12; +43 977 63 42

Fax +431 877 35 97

e-mail: info@handelsratpolen.at; www.handelsratpolen.at

Izba Gospodarcza Austrii (Wirtschaftskammer Österreich)

Wiedner Hauptstrasse 63

A-1045 Wien

Tel. +431 501 053 539

Biuro Radcy Handlowego Ambasady Austrii w Polsce

Ul. Idzikowskiego 7

PL – 704 Warszawa

Tel. 022 843 79 09; fax 022 843 95 05

Wydział Konsularny Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Wiedniu

Hietzinger Hauptstraße 42b, 1130 Wien

tel.: (+43 1) 87015-128, 87015-134

Faks: (+43 1) 87015-136

e-mail: konsul@botschafttrp.at

Materiały źródłowe:

- *"Rzeczpospolita" dodatek "Dobra firma"*
- *"Gazeta Prawna "*
- *Wydziały Promocji Handlu i Inwestycji Ambasad RP*